

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๐๔๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ ๑๑๕/ ๗๒๒

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการของสหกรณ์

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์หลายแห่งกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยให้นำเงินสงเคราะห์ศพที่สมาชิกจะได้รับจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์มากำหนดเป็นหลักประกันเงินกู้หรือกำหนดเงื่อนไขการให้เงินกู้แก่สมาชิกว่าต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ที่กำหนดเสียก่อนจึงจะมีสิทธิกู้เงินได้ รวมทั้งสหกรณ์หลายแห่งมีการจัดสวัสดิการหรือจัดตั้งกองทุนสวัสดิการต่าง ๆ ที่กำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินที่อาจเข้าข่ายฝ่าฝืนกฎหมายอื่น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำหนดหลักประกันเงินกู้และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดหลักประกันเงินกู้ โดยที่สมาชิกย่อมมีสิทธิยืมเงินจากสหกรณ์ได้ตามข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้อง สหกรณ์จึงไม่อาจกำหนดเงื่อนไขบังคับให้สมาชิกสหกรณ์ผู้ขอกู้เงินต้องเป็นสมาชิกของนิติบุคคลอื่นได้อีก การกำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นสมาชิกสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ด้วย จึงเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับการนำเงินสงเคราะห์ศพไปหักชำระหนี้สหกรณ์ถือเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการเพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ ตามนัยหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ พม ๐๒๐๒/๑๘๕๑๔ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ จึงไม่อาจถือเอาจำนวนเงินดังกล่าวเป็นหลักประกันสำหรับการกู้เงินจากสหกรณ์ได้

๒. การจัดสวัสดิการหรือการตั้งกองทุนสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกสหกรณ์และครอบครัว สามารถกระทำได้ตามความมาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ต้องไม่มีลักษณะที่เป็นการตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีที่สมาชิกของสหกรณ์เสียชีวิต หรือสมาชิกผู้กู้ถูกออกจากการเป็นสมาชิกหรือออกจากงานในขณะที่ยังมีหนี้สินอยู่กับสหกรณ์ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกต้องมีการส่งเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นค่าตอบแทนในรูปของเงินฝาก หรือการหักจากเงินกู้ตามอัตราที่กำหนด หรือจ่ายเป็นรายศพเมื่อสมาชิกอื่นถึงแก่กรรม ซึ่งเงินดังกล่าวแม้จะไม่เรียกว่าเบี้ยประกันภัยก็ตาม ให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ หากสหกรณ์ฝ่าฝืนกฎหมายอื่นอาจถูกดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับได้

/ดังนั้น...

ชื่อตรงต่อหน้าที่ มีวินัย ไพร้งใส ไร่ทุจริด

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและกำกับดูแลสหกรณ์ให้ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่น ขอให้สหกรณ์จังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ - ๒ ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบว่ามีสหกรณ์ในความรับผิดชอบที่กำหนดหลักประกันเงินทุนหรือจัดสวัสดิการที่ขัดต่อกฎหมายอื่นตามข้อ ๑ และ ๒ จะต้องแจ้งให้สหกรณ์ยุติการดำเนินการดังกล่าว หากพบว่าสหกรณ์ยังฝ่าฝืนให้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

(นายวิศิษฐ์ ศรีสุวรรณ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

บันทึกข้อความ

สกป/๔๖๐๗
เลขรับ.....
วันที่ ๓ มิ.ย. ๒๕๕๕

สำนักส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เลขรับ ๒๙๙๑
วันที่ ๓ มิ.ย. ๒๕๕๕
เวลา

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กองนิติการ โทร. ๐ ๒๓๐๖ ๘๖๔๐-๓

ที่ พม ๐๒๐๒/ ๑๕๕๖๕

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอให้วินิจฉัยข้อหาหรือมาตรา ๕๔ ๕๖๑ - ๖๓ ตามพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ตามที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๔๐๔/๔๐๔๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ขอให้กองนิติการพิจารณาและวินิจฉัยข้อหาหรือของนายนิทัศน์ โหมะสะอาด ในประเด็นตามมาตรา ๕๔ ๕๖๑ - ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔ กรณีสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ได้ให้สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ดำเนินการแทนในรูปแบบศูนย์ประสานงานแทนสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์หรือไม่ จึงสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ศูนย์ประสานงานมีการดำเนินงานอย่างเดียวกับสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ให้ถูกต้อง จึงถือว่าเป็นการดำเนินการกิจการสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์โดยมิได้จดทะเบียนย่อมมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

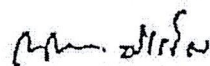
๑. การดำเนินงานของสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย เป็นนิติบุคคลตามบัญชีของมาตรา ๔ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการของสมาคม และเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการที่เกี่ยวข้อง บุคคลภายนอก เพื่อการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔ และตามข้อ ๔๖ วรรคท้ายของข้อบังคับสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดว่า "ให้คณะกรรมการเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ในการนี้ คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนขึ้นทำการแทนก็ได้" ดังนั้น การที่สมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ประสานงานสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยประจำศูนย์ประสานงานสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ซึ่งหากคณะกรรมการศูนย์ประสานงานดังกล่าว ได้กระทำหน้าที่ทำการแทนเสมือนดำเนินการกิจการสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยไม่ได้เป็นกรรมการสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ย่อมมีอาจกระทำได้ เนื่องจากการขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับของสมาคมฯ

๒. ในการดำเนินการกิจการฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ นั้น ผู้ดำเนินการต้องจดทะเบียนเป็นสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๕๔ หากข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด มีการดำเนินงานฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ โดยมีการรับสมัครสมาชิก เรียกเก็บเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง เงินสงเคราะห์ เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า และพิจารณาจ่ายเงินสงเคราะห์เอง รวมทั้งวินิจฉัยชี้ขาดในเมื่อมีปัญหาใดๆเกิดขึ้น แม้จะอ้างว่าเป็นการดำเนินการทั้งปวงแทนสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ก็ย่อมถือไม่ได้ เนื่องจากไม่ได้เป็นกรรมการสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ สหกิจสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย และสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด มีการดำเนินการอย่างเดียวกับสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์ให้ถูกต้อง จึงเป็นการดำเนินการกิจการสมาคมฉ้อโกงพิกสงเคราะห์โดยมิได้จดทะเบียน นอกจากนั้น หากการ

/ดำเนินการ...

คำวินิจฉัยเป็นไปตามเอกสารพระราชกฤษฎีกาที่สมเด็จพระราชโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการอุปการะการสงเคราะห์เด็กกำพร้า พ.ศ. ๒๕๔๕ อีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางระวีรัตน์ ศิริวัตร)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการศึกษาธิการ